

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACTIUNEA ȘI ADMINISTRATIUNEA:
BRAȘOVŪ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ȚI DE LUCRU.

Pe unu an 12 flor., pe șese luni 6 flor., pe trei luni 3 flor.

România și străinătate:

Pe an 36 fr., pe șese luni 18 fr., pe trei luni 9 franci.

SĂ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenții.

ANUNCIURILE:

Oseria garmondă 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare.

Sorisorii nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrămit.

N° 44.

ANULŪ XLVII.

Duminică în 8 (20) Aprile

1884.

Din cauza săntelor serbătorii ale Pascilor numărul viitor va apăre Miercuri.

BrașovŪ în 7 (19) Aprile,

„A sositŪ timpulŪ ca sŪ nu mai cŪtŪmŪ rŪzimŪ și scŪpare, decŪtŪ în noi și prin noi! Nu diplomatisarea, nu intrarea sŪu neintrarea în dieta unġurŪscŪ ne va putŪ salvŪ astŪdŪ naționalitatea din pericolulŪ ce-o amenințŪ. Numai în noi, în forțele nŪstre naționale este salvare pentru viitorŪ. Aceste sŪ le unimŪ și sŪ le disciplinŪmŪ. EatŪ problema de cŪpeteniŪ, ce ni se impune în momentele grave actuale. Dela resolvarea ei depinde viitorulŪ nostru.“

Aceste cuvinte le-amŪ scrisŪ în ajunulŪ sŪntelorŪ Pasci din anulŪ 1881; ele cuprindŪ și astŪdŪ credeulŪ nostru politicŪ. Evenemintele ce s'au desfășuratŪ dela 1881 încŪce n'au pututŪ decŪtŪ se ne întŪrŪscŪ în convingerea, cŪ trebuie se dŪrimŪmŪ odatŪ tŪte podurile din dŪreptulŪ nostru și se mergemŪ cu Dumneġeu înainte în lupta pentru dreptŪ și naționalitate.

Nu cu „factorii politicei dominante,“ ci cu poporulŪ trebuie sŪ ținemŪ, ca se nu retŪcimŪ; cu poporulŪ care muncesce și jertfesce mereu fŪrŪ de a vedŪ vr'unŪ folosŪ, fŪrŪ a mai dŪ de vr'unŪ bine; cu poporulŪ, care este aġi fŪrŪ milŪ exploatatŪ de cei ce au puterea în mŪnŪ, este exploatatŪ chiar și de mulți din fiii sŪi, cari au fostŪ legŪnați și crescuți de mame romŪne și cari resplŪtescŪ iubirea pŪrințilorŪ cu aceea, cŪ sŪ închinŪ la idolŪ strŪini și se dau cu trupŪ și cu sufletŪ miserabilei poftŪ de cŪștigŪ; sŪ ținemŪ cu poporulŪ, care cŪndŪ e asupritŪ colindŪ înzadarŪ pe la cele dregŪtorii și judecŪtorii fŪrŪ se-și gŪsŪscŪ dreptatea, ba în cele mai multe cazuri riscŪ chiar sŪ fie batjocuritŪ și uidiutŪ într'o limbŪ lui necunoscutŪ; se mergemŪ cu poporulŪ, care așteptŪ dela fiii sŪi sfatŪ și sprijinŪ cŪndŪ ilŪ nŪpŪdescŪ nevoile ġilei; cu poporulŪ, care e setosŪ de culturŪ și de libertate, cu acestŪ generosŪ și bravŪ poporŪ trebuie sŪ trŪimŪ și sŪ murimŪ!

Cei ce ŪmblŪ colindŪndŪ pe la ușile adversarilorŪ neamului nostru nu sunt ōmenii poporului, nu voiescŪ binele și fericirea lui. Avut'amŪ în cursulŪ veacurilorŪ destui lingŪi de aceștia, cari au rŪmnitŪ la mesele încŪrcate ale dușmanilorŪ neamului nostru, dŪr în urma lorŪ nu ne-amŪ alesŪ decŪtŪ cu rușine și poporulŪ totŪ asupritŪ, totŪ urgisitŪ și batjocuritŪ a rŪmasŪ. Cei folosescŪ bietului țŪranŪ decŪ vr'unŪ așŪ ġisŪ „deputatŪ naționalŪ“ se preŪmblŪ prin salŪnele boierilorŪ unġuri, mŪndrindu-se pŪte cu cŪte o cruciulițŪ, ce i-au aninat'o de pieptŪ cei ce au voitŪ sŪ-i astupe gura, ca se nu mai strige, cŪ poporulŪ e nedreptŪțitŪ?

Au trecutŪ acele vremuri cŪndŪ ne bucuramŪ ca copiii decŪ vedemŪ cŪ a invrednicitŪ Dumneġeu și pe cŪte unŪ RomŪnŪ eșitŪ din opincŪ ca se ajungŪ domnŪ în vre-o dregŪtoriŪ ōrecare. AstŪdŪ poporulŪ s'a convinsŪ, cŪ cu cŪțiva funcționari și deputați romŪni nu se pŪte schimbŪ nimicŪ din trist'ai pozițiune, elŪ sŪmte, cŪ trebuie sŪ se facŪ ceva mai multŪ, cŪ trebuie sŪ se facŪ o schimbare radicalŪ, ca se i sŪ ușureze sŪrtea.

Ceea ce sŪmte poporulŪ este sfŪntŪ. DupŪ secetŪ îndelungatŪ trebuie se urmeze și plŪie. Noi

cari ne ocupŪmŪ cu politica exprimŪmŪ sentimentulŪ poporului prin cuvintele: Trebuie sŪ urmeze o schimbare a sistemului de guvernare în țŪrŪ la noi.

De geaba vomŪ așteptŪ noi schimbarea dela generositatea adversarilorŪ nŪstri. DecŪ ei ar avŪ milŪ de noi n'ar fi fŪcutŪ ceea ce au fŪcutŪ.

Noi prin noi trebuie sŪ ne redicŪmŪ ōrŪși la valŪrea, ce ni se cuvine ca unui poporŪ atŪtŪ de însemnatŪ în acestŪ statŪ. Atunci cŪnd cu toții strinsŪ uniți ne vomŪ grupŪ în jurulŪ poporului, cŪndŪ ilŪ vomŪ conduce la fiecare pasŪ, în comunŪ, în județe, în țŪrŪ și-i vomŪ arŪtŪ cu mŪnŪ sigurŪ drumulŪ celŪ dreptŪ și lealŪ, pe care trebuie se mŪrgŪ, ca se-și apere pielea de colții lupilorŪ, atunci și numai atunci putemŪ nŪdŪjdui cu dreptŪ cuvŪntŪ, cŪ va sosŪ și pentru poporulŪ romŪnŪ dupŪ atŪta amarŪ de patimŪ ġiua inviŪrii dreptŪții!

Sciri telegrafice.

(ServiciulŪ particularŪ alŪ „Gazetei Transilvaniei.“)

Budapesta, 7 (19) Aprile. — DupŪ prŪnġulŪ datŪ eri în Yildizkiosk, SultanulŪ decorŪ pe prințulŪ de corŪnŪ cu marele cordonŪ alŪ ordinului „Osmania“ cu stŪua n briliante, pe princesa de corŪnŪ cu marele cordonŪ alŪ ordinului „Șefca“ cu briliante. De asemenea decorŪ suita. La amŪdŪi, pŪrechia princiarŪ de corŪnŪ asistŪ la Selamnik (Te-Deum) din moscheea Dolma-bace, dup'amŪdŪi primi la ambasadorulŪ Calice colonia austro-ungarŪ și corpulŪ diplomaticŪ, apoi fŪcŪ o excursiune la apele dulci. TimpulŪ e frumosŪ.

Cairo, 7 (19) Aprile. — GordonŪ raportŪzŪ cu data de 9 Aprile st. n.: Mahdi a fostŪ bŪtutŪ de douŪ ori de cŪtrŪ Dagebastainne și asediatŪ.

Paris, 7 (19) Aprile. — Toți lucrŪtorii din Anzien și-au reinceputŪ lucrŪrile.

London, 7 (19) Aprile. — Poliția indianŪ a confiscatŪ proclamațiunŪ d'ale Mahdiului.

Hanoi, 7 (19) Aprile. — Citadela Pulamthien a fostŪ distrusŪ. InimiculŪ, care fuge spre AnnamŪ, e urmŪritŪ.

Adunarea alegŪtorilorŪ romŪni în CŪmpeni.

CŪmpeni, 18 Aprile. — AlegŪtorii romŪni din cerculŪ TrŪscŪu, în conferința de astŪdŪ ținutŪ în CŪmpeni, unanimŪ aderŪzŪ la programa naționalŪ din 1881, esprimŪ recunoscința comitetului permanentŪ, ġiarelorŪ „Gazeta Transilvaniei,“ „ObservatoriulŪ“ și „LuminŪtoriulŪ,“ apoi alege comitetŪ executivŪ. Delegați: cavalerulŪ Ioanette și Dr. Todea.

Todea.

Convocare.

(Telegr. Gaz. Transilv.)

TŪrgu-Mureșului (M. VŪsŪrhely) 5 (17) Aprile. — AlegŪtorii romŪni aderenți la partida naționalŪ din comitatulŪ MureșŪ-Turda, cercurile electorali: MureșŪ-OșorheiŪ, AcașfalŪu și Nyaradszereda, se invitŪ prin acŪsta la conferința electoralŪ, ce se va ținŪ la 22 Aprile, st. n., 2 ōre d. a. în comuna Riciu (MezŪrŪcs), pentru a decide în privința ținutei nŪstre fațŪ cu alegŪrile viitoare dietali.

Anania TrombitașŪ. R. Fogarași. Zacharia ChihereanŪ.

FelicitŪri la adresa nŪstrŪ.

LapușulŪ-RomŪnŪ, 15 Aprile.

OnorabilŪ Redacțiune! PŪnŪ la era redeșeptŪrii naționale, și de atunci încŪce brațulŪ celui prea înaltŪ ne-a scutitŪ onŪrea naționalŪ romŪnŪ prin apostolii naționali, la a cŪrora umbrŪ eu astŪdŪ mŪ închinŪ. LabŪrea, lupta lorŪ, D-ġeu a binecuvŪntat-o, prin a avŪ aseclii (aderenți) în succesorii și fii lorŪ.

MișcatŪ și eŪ de acestŪ momentŪ fericitŪ în care mŪ aflŪ, fericitŪ pe vechia GazetŪ romŪnŪ ce cu atŪta mŪndriŪ și însuflețire naționalŪ a scrisŪ și scrie ca prima fŪiŪ romŪnŪ cotidianŪ în imperiulŪ Austro-UngarŪ, și vŪ declarŪ cŪ consŪmțŪ pe deplinŪ la politica și ideile ce le profesŪți. — Înainte cu D-ġeu și dreptulŪ nostru va triumfa! Dumneġeu vŪ binecuvinte labŪrea, dŪruindŪ-vŪ deplinŪ sŪnŪtate ca sŪ puteți lucrŪ încŪ mulți ani: spre mŪrirea lui, a Patriei și Tronului Habsburgo-LotharingicŪ precum și fericirea poporului RomŪnŪ! —

IosifŪ NemeșŪ preotŪ.

Deva 17 Aprile.

Cu inimŪ caldŪ și veselŪ vŪ felicitezŪ pentru acestŪ pasŪ fŪcutŪ înainte și vŪ urezŪ rezultatŪ strŪlucitŪ!

G. Secula, avocatŪ.

GrŪfenberg (Silesia) 15 Aprile.

FelicitŪ redacțiunea pentru întreprinderea sa salutatŪ de totŪ RomŪnulŪ binesŪmțitorŪ.

Dr. Hosanu.

BrŪila 5 (17) Aprile.

Dorindu-vŪ din sufletŪ deplinŪ succesŪ la grŪua și spinŪsa sarcinŪ ce v'Ūți luatŪ, vŪ salutŪ.

V. P. Sassu.

CricŪu 15 Aprile.

VŪ gratulezŪ la atitudinea D-vŪstre și la curagiulŪ dezvoltatŪ fațŪ cu apŪsŪtorii nŪștri.

Grigoriu Mezei.

MulțŪmindŪ din totŪ sufletulŪ pentru aceste încuragiŪtŪre dovedŪi de simpatii, dorindŪ ca urŪrile ce ni sŪ facŪ sŪ fie fŪcute într'unŪ ciasŪ bunŪ!

Budapesta 16 Aprile.

Semne invederate se ivescŪ, dupŪ cari se pŪte conchide, cŪ partida guvernamentalŪ, în frunte cu d-lŪ Tisza, nu voiesce de a satisface nici mŪcarŪ postulatele de nimicŪ ale ōmenilorŪ frŪțietŪții, cari au debutatŪ la conferința din Pesta în 14 Martie.

Candidațiunile partidei liberale maghiare s'au fŪcutŪ deja mai prin tŪte locurile. DŪr chiar și deputații de pŪnŪ acuma romŪni-guvernamentali, precum sunt d-nii Georgiu Serb și LeontinŪ Simonescu, sunt espuși a-și perde cercurile electorali de pŪnŪ acuma ZorlențulŪ și BogșŪ, de ōre-ce d-lŪ Serb fŪ candidatŪ în contra voinței sale la SacsŪ contra d-lui V. BabeșŪ, ōr d-lŪ Simonescu asemenea în contra voinței lui la CaransebeșŪ contra d-lui generalŪ Doda. D-lŪ dr. IosifŪ Gall însuși se va pomeni cu unŪ contra-candidatŪ din partida liberalŪ guvernamentalŪ în persŪna CuțŪ-vlachului maghiarisatŪ JanicsŪry.

La BeiușŪ partida liberalŪ (guvernamentalŪ) candidŪzŪ pe fiulŪ d-lui Coloman Tisza, pe StefanŪ Tisza, în loculŪ d-lui VŪghseŪ de pŪnŪ acuma, la ZorlențŪ contele Bissingen, la BogșŪ Ladislau Tisza sunt candidații oficiali.

Prin urmare se pŪte preġice, încŪ de acuma, cŪ incercarea de frŪțietate romŪnŪ-maghiarŪ, arangiatŪ de o sŪmŪ de ōmeni în Budapesta și susținutŪ în fŪia „ViitorulŪ,“ nu va avŪ nici unŪ rezultatŪ practicŪ, decŪtŪ pŪte pentru RomŪni acea invŪțaturŪ, cŪ în timpulŪ de astŪdŪi înzadarŪ cautŪ cineva a înfrŪți aceste douŪ elemente, pentrucŪ cei dela putere nu vrŪu împŪciuirea; tŪte semnele arŪtŪ, cŪ n'au încredere de feliu în elementulŪ romŪnŪ; cŪ devisa guvernŪnțilorŪ este deconsiderarea totalŪ a RomŪnilorŪ pe tŪte terenle vieții publice.

Noi, cari nu cunoșcemŪ secretele politicilorŪ maghiari de astŪdŪi, putemŪ numai sŪ constatŪmŪ, cŪ multŪ timpŪ încŪ aceste douŪ elemente vorŪ fi osŪndite a viețui în dușmŪniŪ și neîncredere; ōrŪ pŪtra înțelepciunii în politicŪ la Unguri este: a se întŪri pe sine prin slŪbirea elementului romŪnescu. Este însŪ mare întrebare, decŪ se vorŪ și întŪri.

AșŪ dŪrŪ pasiviștii ōri activiști, RomŪni n'au motive de a se certŪ între sine, din contrŪ: situațiunea actualŪ îi împinge pe toți a se înțelege între sine, a cŪtŪ fŪrŪ patimŪ și cu sŪnge rece o direcțiune potrivitŪ, care sŪ fiŪ în stare a ne salvŪ celŪ puținŪ onŪrea naționalŪ în presente și pentru viitorii.

CredŪ, cŪ nu va trece multŪ timpŪ, pŪnŪ cŪndŪ acestŪ rezultatŪ negativŪ va fi constatŪtŪ chiar și de

acționarii dela »Viitoriul.« Pe la mijlocul anului, cel mult pe la capătul anului, va urmă, așa cred eu, licuidarea în înțelesul indicat mai sus. Z.

Brașov 6 (18) Aprile.

Vești rele ne sosesc mai în fie-care și din Sibii. Între Români de acolo domnesce neînțelegere și neîncredere. Acestui trist și dureros adevăr s'a dat pe față cu ocaziunea adunării pentru alegerea de delegați la conferința viitoare electorală. Scim că adunarea a fost disolvată chiar de comisarul polițienesc, din cauză că frunții din Sibii, cu toate că cu toții declară a fi aderenți a-i programei naționale dela 1881, nu s'au putut înțelege între sine asupra candidaților.

Metoda de procedere ce s'a observat din partea celor două fracțiuni, — din cari se compun totodată și cele două consortii pentru tipografii și diare cotidiene, — la memoratele alegeri este după a noastră modestă părere greșită și necorectă. Fie-care parte a voit să se alegă numai candidații săi cu totală excludere a celeilalte fracțiuni. Pe calea această decă ambele părți dispun de forțe aproape egale, neapărat că o înțelegere nu se va pute stabili niciodată. Noi credem, că tactul politic chiar pretindea ca amândouă părțile se încheie un compromis cu privire la persoanele ce trebuia alese.

Pe lângă această ne temem ca nu cumva se fie aici în joc și intrigă țesute de-o mână lungă, care încercă a desbină pe Români.

Am primit două corespondențe cu privire la regretabilul incident din Sibii, care a marnat apă pe mōra »Telegrafului Român« și a soților săi de un gând. Întârziăm cu intențiune de a publica aceste corespondențe în speranță, că pōte în timpul sărbătorilor se voru aplană aceste neînțelegeri atât de dureroase pentru noi și că va învia buna înțelegere între Români Sibieni, ceea ce dorim din totu sufletul!

Conferința alegătorilor români din comitatul Solnocu-Doboca

intrunită la Gherla în 2/14 Aprile 1884.

Nu-mi prea aducă aminte să-mi fi implinită cândva detorința de corespondente-diaristică cu atata bucurie și plăcere, cu câtă viu se mi-o împlinesc acum — raportându-vă despre conferința alegătorilor români din comitatul Solnocu-Doboca intrunită la Gherla în ziua de 2/14 Aprile a. c.

După letargia observată în acestu comitat în anii din urmă, și după multele prigoniri și uneltiri din partea mai marilor administrațiunei politice și bisericesci, cu toții cari se mai interesază de cauza noastră națională erau pregătiți la unu fiasco și în casul cel mai bun la reușită preamodestă, — cu atât mai inadinsu, că se spunea de mai înainte, că vlădica a opritu pe totă preoțiimea din Gherla și prin această și pre cea din afară de-a participa la această conferință. Realitatea însă a desamăgitu pe vlădica și ne-a înveselitu pre noi toți. Afară de preoțiimea din loc și doi-trei lingăi din juru (Mintiu, Santejude etc.) cealaltă preoțiime intrăgă din depărtare de câte o și mai bine a alergat cu învățătorii, inteligenții dela sate și orașe și cu mulțime de popor alesu — spre a lovii în față pe nerușinații trădători ai intereselor noastre naționale și a dovedi sus și tare că ținu cu scumpătate la drepturi de cetățanu și român. Peste 300, și trei sute de alegători și reprezentanți delegați cu scrisori de acreditare în totă regula, și totu atâți, de nu mai mulți, nealegători popor alesu s'au intrunit la această conferință.

Dér se trecu la raportarea celor petrecute în această conferință.

Mai întâiu D. avocatul Manu ca unu dintre

convocătorii conferinței, provocă adunarea, că se se constituie, subscriindu-se toți cei cu drept de alege împreună și delegații alegătorilor, cari nu s'au putut prezenta la această conferință. Făcându-se această se constată ca numărul alegătorilor prezenți trece peste trei sute. Se proclamă apoi de președinte alu conferinței D. avocatul Gabriele Manu, ér de notar D. redactorul N. F. Negruțiu.

D. avocatul Manu, luând cuvântul, deschide ședința exprimându-se cam așa: — Onorată adunare! Onorați alegători! Presentarea D-vōstre într'unu număr atatu de însemnat la această conferință în face și ne face tuturor o bucurie nemărginită, căci vedem și cunoșcem, din această interesare a d-vōstre și a comitenților, în numele cărora ați venit, — interesare patriotică și națională română de a Vē folosi de dreptul de alege. Nu vrē a preocupă nici decăt, nu vrē a dá vre-o direcțiune la pertractarea cauzei pentru care ați venit, dorescu numai aceea, ca să stimăm cu toții și să apretuim după meritul convingerea și părerea fie-căruia, pentru aceea dīcându-Vē unu »bine ați venit!« dechiar adunarea de deschisă.

Discuțiunea fiind deschisă D. avocatul Gregoriu Stetiu prin cuvinte bine espresce constată, că dela anul 1881 nu ni s'a amelioratū nici câtu de puțin starea noastră politică și că prin urmare nu este rațiune se ne abatem dela programa acceptată în conferința generală a delegaților alegătorilor români intrunită la Sibii în anul 1881 — face prin urmare motiunea și cere a se edice: — Conferința electorală aderază la programa partidei naționale române, statorită în conferința generală electorală intrunită la Sibii în 12—14 Maiu 1881. — Pe temeiul acestei programe se constituie pentru comitatul Solnocu Doboca clubul partidei naționale române; — alegându-se unu comitet central, compus din unu președinte și șese membri, ér pentru fie-care cerc electoralu câte unu subcomitetu stătorit din unu președinte și patru membri. Fie-care comitetu își alege notarul din simulu său. — Față de alegerile ce ne stau înainte constatăm că împrejurările dela conferința din Sibii încōce nu s'au schimbat în aceea măsură, ca să ne abatem dela rezistența pasivă, — dechiarăm însă din capul locului, că vomu primi solidar conclusionu ce s'ar aduce în o conferință generală a partidei naționale române, care se va conchiamă prin comitetul central dela Sibii, pentru care conferința își și alege pe delegații săi.

Adunarea încuviințază prin dese aplause și strigăte de »Se trăiescă!« propunerea d-lui adv. Stetiu. Se ridică însă d. preotul dela institutul corectoru din Gherla Titu Vespasianu Gheaja și după o mică introducere, în care și însuși constată, că pozițiunea noastră politică este câtu se pōte mai deplorabilă, cere să se edică cumcă: — »Conferința adresază la decisiunile adunării naționale ținute în Buda-Peșta în 1884.« —

(Mulțime de voci: — »Nu primim!« »Nu ne trebuie!«)

La această, cerându cuvântul, d. avocatul Augustu Munteanu replică cam cu aceste cuvinte: — »Conferința electorală din Buda-Peșta a fost conchiamată de ómenii »Viitoriului.« Opiniunea publică a Românilor de mult s'a dechiarat în contra acestui consortiu. — Ce dīceți la aceea, cându această foia în programa sa vestesce, că întemeierea ei este de lipsă pentru că Români s'au partidele de până acum au gravitat înafară? O clică, ce se numesce românescă, îndrănesce să dīcă despre noi așa ceva, despre noi Români, cari în tōte împregiurările dintre tōte poporele acestor țeri ale regatului amu fostu cei mai credincioși tronului, cari după asuprii grele amu alergat într'ajutoriu și sprijinul dinastiei, — cari n'au călcatu legea, n'au alergat după ajutoriu armelor străine, — între cari nu s'au ivitu nici cându socialiști, nici anarhiști, — în ținuturile locuite de Români nu s'au arētat mișcări ilegale, nu s'gote antisemitice nici alte bōle moderne. Decu cu o clică, care ne aruncă în față bănueli nemeritate, nu avem să stăm la vorbă. — Dar și din altă consideratiune..... Asupra opiniunei publice are mare influință și locul, unde se nasce — cine umblă prin straturile de aiu (usturoiu) mirōsă a aiu. Opiniunea publică românescă nu se pōte află în Buda-Peșta, unde nu se află Români decăt puțin burocrati, de unde și la conferință au luat parte numai vr'o 10—20 amploiați marnai de interese particulari. Față de această conferință, la tōtă întemplantarea conferințele dela Sibii și Mercurea cercetate de o inteligință numerosă și alēsă și ținute în

sinul unei poporațiuni în mare majoritate curată române, mai sigură reprezentă opiniunea publică a Românilor. Etă motive locale cari sunt contra propunerii d-lui Gheaja! Dēră abstrăgându de acestea, — motive objective încă i-i stau în contra. — În politică nu este consecință, mișlōcele, cari asădți pōte sunt bune pentru ajungerea unui scopu anumit, mănē pōte se nu fie corespondentore, — rezistența pasivă în sine nu este programă politică, ci este unu mișlocu pentru realizarea programei. Acum se vedem, schimbatus'au împrejurările dela conferința din Sibii, astfel că se fie motivată o abaterē dela modul de procedere ce s'a statoritu acolo? Credeți-mē, că nu s'a schimbatu! — — În statul constituțional orice aspirațiunei politice trebuie elutate pre cale constituțională, — dīcu activității. Ei bine domnilor! — Dēcă într-o luptă unu stă înarmat cu tunuri și totu felulu de arme într-o celate bine montată, ér celalaltu va avē unu singuru condeiu în mână — nu va fi prostu acestu, dēcă se va încercă a cuprinde cetatea cu asaltu? — Vedeți, ce se ne sfărnamu no puterile într-o luptă, unde adversarii nostri politici sunt proveduți cu totu felulu de privilegii, cu tōtă puterea în mână, ér pentru noi au creatu o lege electorală care deschide elementul romanu dela drepturile cei competu? Apoi putere discreționară în mână funcționarilor, între cari nu sunt Români — are aici înțelesu luptă constituțională? — Nu este mai bine a încungiu cetatea și a așteptă ocaziunea bine-venitā? — Da, chiar putem alege puțin ablegați români — ce voru isprăvi acestia? Ungurul, înțelegu pe Ungurul autenticu botezat și nascut din părinți botezați unguresce, — este cavaleru între Unguri pōți trăi, și e bine a trăi cu ei, — pe vorba lui pōți porni — căci în viața privată nu se ivescu tot dēuna diferențele naționale — — Românul cel mai bun nu-si cumpără marfa dela neguțatorulu de romanu, dēcă acesta dá marfa mai scumpă și mai redecăt cel de ungu — — Dēră politica nu se face după simpatiile individuale. Așa pățim cu Ungurii ca muierē cea cu jalbă la consistoriu — toți asesorii i-au implinitu cererea numai cându a ajunsu trēba la consistoriu a fostu vai de ea; — unu câte unu sunt ómeni de cinste, dară acolo la consistoriu lor toți sunt în contra noastră — — Vedeți, de câte ori unu ministru are lipsă de aplause unguresci lovesce în naționalități!.. Programa »Viitorului« și a conferinței din Buda-Peșta cere pre puțin, ba pōtu dīce mai nimic pentru Români și totu nu s'a aflatu nici o foia ungurescă, care se încuviințeze, se dīcă, că e bine și că primesce acea programă. Apropo programa! Amu cetitu în aceea, că voru cere, ca guvernul să observe legea de naționalități! Imu vine aminte vorba aceea, Ticăloși Măria Ta! — — Că se observe unu guvern o lege, care pe noi nici cându nu ni-a mulțamitu, această e o datorință a guvernului și nici decum nu e favoru. — — Apoi mai luați în considerare și împrejurările locali... Este aici posibilă o manifestare sinceră constituțională? esistă aici o libertate cum se cuvine? Dēcă va responde cineva cu — da, primescă propunerea părintelui Gheaja, — la dincontra se fimu una solidar pentru programa națională. — E de vedutu, că acum timpul nu este oportunu și oportuntul ce se manifestă nu lasă ca să se realizeze cel mai leale și modeste aspirațiunei românesci.... Pentru aceste recomandă propunerea fratelui Gregoriu Stetiu spre primire.

Vorbitoriu mai adese-oră a fostu intreruptu de aprobări entusiaste, aplause frenetice și strigăte de »Se trăiescă.«

Au vorbitu mai mulți pentru propunerea d-lui Gregoriu Stetiu, între cari amintescu pe d. Artimonu Codarcea reprezentantele cercului Dergiei, Latișiu reprezentantele Lăpușului, Goronă, Cupșia ș. a. — D-lu Gheaja înzadaru s'a încercat prin cuvinte retorice a-și câștiga aderenți pentru propunerea s'a, căci nimenea, chiar menea nu s'a aflatu, care se-lu acompanieze, — ba încu în cele din urmă abia i-a mai ascultat cineva cuvintele cari acum deveniau și pre silnice și peste măsură mănōse. — Pe lângă propunerea d-lui Stetiu a vorbitu forțe bine între freneticele aplause ale mulțimei reprezentantele plugarilor români, Tergovețiu, alegătoriu în cercul Betleanului, descoperind bucuria, de care tresaltă inimă plugarilor români, cându în plămădirea cu crunte sudor a brasdei, care are să hrănescă pe stăpănitōrii țilei, aduce cu dragu aminte și vede chiar cu ochii săi, că se află domni, ómeni cu carte eșii din sinulu poporului cari pōrtă la inima lor sōrtea țeranului romanu ș

* Eră de față primarul orașului Gherla.

FOILETONUL.

HORA

alegătorilor români din părțile ungurene la 1884.

Susū opincă de junincă,
Susū opincă susū!
Nu te lăsa de nimică;
Susū opincă susū!
Susū opincă până poți,
Susū opincă susū!
Sē scăpămū țera cu toți;
Susū opincă susū!
Susū opincă totū mereū,
Susū opincă susū!
Sē scăpămū țera de rēu;
Susū opincă susū!
Că dēcă te-i butori,
Susū opincă susū!
Cu mētase te-oi cărpi;
Susū opincă susū!
Unge-ți-oiū curelele,
Susū opincă susū!
De-orū luci ca stelele;
Susū opincă susū!
La gorgoiū țe-oiū pune flori,
Susū opincă susū!

De-o mirosi și la nuori;
Susū opincă susū!
La nogiță zurgalāu,
Susū opincă susū!
Sē-lū audă Dumneđeu
Susū opincă susū!
Sē se pogōre la noi,
Susū opincă susū!
Sē ne scape de nevoi,
Susū opincă susū!

I. S. V. B. B... I.

Satul cu comorile.

Novelă populară.

(Urmare.)

La economii cei avuți arēta mai plin în casă, aici aflai mai multe scule și haine. Dér cu tōte astea și la ei gāsiai multă necurățeniă și neorânduēlă. Pentru că, vedēndu ei neintreruptu în tōte părțile numai gospodării de cerșitor, în fine se dedaseră cu acestea și nu cu multu se deosebiau de ele. Peste săptemână erau murdari și strentoși, dér Dumineca jucau pe boerulu. De aceea nici din gura lor nu auđiai de câtu jăluiri asupra timpurilor grele, asupra cărmuirei și asupra sătenilor. Fiindu-că aproape tōte familiile erau înglodate în datorii,

d'aceea forțe puțin puteau plăti. Și deōrece comuna în urma rășoiului avea să supōrte o datorie de mai mult mii, plățirea intereselor și a dării comunale cădea numai în sarcina celor cu stare bună. Împregiurarea asta făcea să fie totu mănōși și nemulțamiti.

În Bogata unu eră ațitat asupra celuilalt. Eră o cērtă nesfērșită. Nici unu nu se încredea în altu. Fie-care scia să vorbescă ceva rēu de celalalt. Sērăci nu vedeau cu ochi bun pe cei bogati, acestia apăsau și necăjeau pe cei sērăci. Bogatii, cându împrumutau bani, făceau cămătăriile cele mai mari, luândū 15, 20, 30 și mai multe procente pe anu, fără ca consciința lor creștină să le facă vre-o remușcare. Sērăcii de altă parte își rēsbunau, precum facū blăstēmații, ei stricau în ascunsu arborii și pomii celorlți avuți, le furau legumel pōmele, strugurii, lemnele, gănele și alte, ce le veniu în mână și puteau înstrăina ușorū. Nu te puteai lăsa nici pe cuvântul nici pe jurământul nimērii. Chiar între căsătorii domni, ură și cērtă. Lucrurile acestea le vedeau copii în tōte țilele, acestea le și învățau.

Pe lângă tōte că comuna sērăcea vedēndu cu ochii cu tōte că fie-care se plāngea asupra cărmuirei, în contra timpurilor grele și că nu au bani pentru cele mai de lipsă, totuși fie-care jucă pe marele. Cu lucru nu-si amărău țilele. Cei cu stare mai bunșoră, cându erau mai târziu la lucru sēu cându se lăsau de el mai vreme, dīceau: »mulțamitū lui D-đeu, ne dá mână ș

gândesc la ușurarea și îmbunătățirea sôrtei lui; — densul incredințeză pe inteligența română de binevoianța și deplina încredere a plugarilor români, cari le stau la spate pentru de-a le da sprijinul de lipsă întru ajungerea mărețului scop, pentru care se luptă. . . Mergeți înainte domnilor și noi vî vom urmă. . . Noi suntem cu voi totdeauna și în bine și în rău, cu credință cătră tron, cu dragoste cătră țeră și cu inima la voi. —

Propunerea d-lui Stețiu s'a primită unanimă cu vii aclamațiuni. S'a purcesu apoi la alegerea delegaților și a comitetelor.

Pentru conferința generală s'au alesu: în cercul Icolodului d-nii Ioan Lemeni posesor, Ioan Hațeganu protopop și supl. Gregoriu Pușcariu paroch și notar tractual; — în cercul Ileandei d-nii Vasiliu Muste posesor, Ioan Hossu posesor (Restoci) și supl. Alesandru Ghelneru posesor; — în cercul Betleanului d-nii Gregoriu Stețiu avocat, Ioan Filipanu protopop și supl. Mich. Fogărășanu protopop; — în cercul Lăpușului d-nii Andrei Medanu avocat, Augustin Popu, avocat și supl. Ioan Buzura posesor, în cercul Dejului d-nii Gabriele Manu avocat, Augustu Munteanu avocat și supl. Ioan Velle protopop.

Membrii în comitetul central din Deșu: d-nii Gabriele Manu, Augustu Munteanu, Gregoriu Stețiu, Ioan Lemeni, Ioan Velle, Vasiliu Cassa și Ioan Goron.

Membrii în subcomitetul Icolod: d-nii Ioan Hațeganu, Petru Rosca, Ioan Lemeni, Ioan Papiriu Popu, Nic. Birlea.

La Ileana: d-nii Ioan Hossu (Restoci), Vas. Muste (Coroieni), Gavr. Buzura (P. Blenchii), I. Ilesiu (Ciocmanu), Ales. Bota (Mestécănu).

La Betlean: d-nii Ioan Filipanu, Ioan Grecu, Ioan Cupșa (Maghiarușu), Iosifu Macaveiu, Simeon Popanu.

La Lăpuș d-nii Andrei Medanu, Ioan Bota (Brebenu), Augustin Popu (Lăpușu ung.) Vas. Muste (Lăpușu ung.) Ioan Olteanu.

La Deșu d-nii Gabriele Manu, Augustu Munteanu, Ioan Velle, Petru Cherebețu (Caticău) Mateiu Popu (Deșu-Ocna.) —

În decursul conferinței s'au cetit mai multe adrese de aderență. Așa din jurul Lăpușului, din Suciul de sus, dela Vaidahaza, din jurul Dergei ș. a.

În urmă adunarea cu mare entuziasm exprimă cele mai căldurose mulțămiri diuaristice naționale române și anume diarelor „Gazeta Transilvaniei” — „Observatoriul” și „Luminatoriul” pentru energia cu care susțin și apără drepturile noastre naționale și pe poporul nostru strivitu și prigunitu.

Cu acestea terminându-se agendele acestei conferințe, d. președinte Manu închide adunarea cu o cuvântare bine-sêmțită, dîcîndu între altele căm acestea: — „După terminarea agendelor, — înainte de închiderea ședinței, vî mulțămescu pentru sacrificiile aduse cauzei naționale prin aceea, că ați venit aici din locurile cele mai îndepărtate spre a comprobă și adversarilor noștri politici, că prin tăcerea de până acum nu ați renunțat la sêmțimintele naționale române, și că dându-vi-se ocaziune între marginile legilor sunteți gata a vî redica cuvîntul întru apărarea drepturilor politice naționale ce vî competu. . . Mî bucuru de acestu avîntu însemnatu, și mulțămindu-vî pentru că la apelul nostru ați corespunsu într'unu număr atîtu de însemnatu, potu dîce nesperat, — vî incredințezu în numele meu și alu confrăților convocatori, că vî stăm totdeuna la dispozițiune, ori cîndu voru recere cauzele noastre de ori-ce natură se fie. . . Se trăiți la mulți ani! și duceți și comitenților D-vostre salutările noastre cordiale întru buna speranță, ca la proxima ocaziune sî ne vedem în număr indoițu și întreit.”

La acestea din partea adunării rîspunde d-lu Artemiu Codarcea mulțămîndu cu cuvinte căldurose convocatorilor pentru inițiativa, ce au luat și presidiului pentru bunul tactu, cu care a condusu această adunare.

A urmatu apoi unu prîndu colegialu, după care ne-am despărțitu mulțămîți pe deplinu de reușita splendidă a acestei adunări naționale. Eu.

Din partea mai multor domni de aici suntem rugați a publică următoarea

Declarațiune.

Subsemnații se află îndemnați a declară publicațiunea făcută în „Telegrafu Român” Nr. 39 și „Observatoriul” Nr. 27 de D-nii P. Cosma și A. Trombitașu în numele comitetului electoralu permanentu, dreptu unu neadeveru spusu cu intenția de a mistifica.

În acea declarațiune se aruncă fără motiv și în modu nejustificabilu asupra unor persoane nenumite, der de toți știute și respectate, greua învinuire de a fi făcutu abusu de increderea publicului român, cercîndu a-lu induce în erore, pe cîndu înși-și D-lu P. Cosma și D-lu Trombitașu în numele comitetului și în paguba acestuia, inducî de facto publicul român în erore.

Căci afirmațiunea D-lor că consortiul, despre care se vorbesce în acea declarațiune, este anonim, și ar fi abusat de firma „Ateneului”, e cu desevîșire falsă și nu o credî nici D-lor înși-și, de ore-ce ori și cine știe că bărbații, cari se află în fruntea acelu consortiu au sncrisu numele lor în prospectele tipărite, că întregu publicul a avut ocaziune să cunoscă pe acei bărbați, că „Telegrafu Român”, a comunicat lista numelor lor și a făcutu comentarii asupra ei.

Resultatul strălucitu de a sî se subscriu în timpu de câte-va zile prima emisiune de 40,000 florini este o dovadă despre increderea, ce are publicul în acești bărbați și în întreprinderea lor, unu resultatu, care sub firma „Cosma & Trombitaș” nu s'ar fi pututu obține nici odată.

Brașov în 18 Aprilie 1884.

Nicola T. Ciureu, Theodor S. Blebea, I. G. Mann, K. Hovsepianu, Christea Orgidanu, Ios. Pușcariu, adv. Dr. G. Baiulescu, Lazaru Nastasi, Dr. Cioranu, O. Sorescu, N. Bidu, Cost. I. Poppasu Gh. Furnică.

Economia, comerțu și industriă.

Raportu comercialu.

Nu așim decatu plîngeru din tôte părțile asupra amorțirii, în care se află comerțulu cu mărfuri.

Maghiarii se plîngu de concurența Americii, frații noștri de dincolo nu vorbescu aproape nimic de concurența, ce se face la tôte produsele lor agricole, susceptibile întru adevêru de-o mai mare perfecțiune și de subtilizare; ei s'au deprinsu acum a strigă în tôte tonurile după industriă națională.

Nuam opină noastră sîrmana nu mai strigă, ea geme, înăbușită sub sarcina cea grea a celor mai diferite dări și contribuțiuni, împedecată în desvoltarea ei spirituală prin împilările și asupririle la cari este supusă, suptă până la mîduvă de cămătaru privilegiați și neprivilegiați, jidovi și creștini, dîcemu, ea geme și muncește din greu, deci nu pôte striga de concurență, și de alte d'alde astea, căci pîsurile ei sunt mai mari. Sî ne oprim înse, căci de aici încolu ar începe politica, pe care, după cum știți, o tratăm în altă parte a „Gazetei.”

Trecîndu la amînunte le reproducem aici întru câtu am pututu sî le aflăm și noi.

Cerealele, tôte în genere scad mereu, așa încatu nu putem sci unde vomu ajunge, dîce unu raportu din România, din care împrumutăm și următoarele:

În grîne și mai cu sîm în orzuri, zilele trecute s'a observat o mică animațiune, der acesta a încetat mai cu înlesnire decum s'a ivitu; — în porumburi asemenea.

Ca sî și facă cineva socotela ce valoreză produsele sale în localitatea în care se află, n'are decatu sî scadă cheltueele de transportu d'acolu până la Brăila și va găsi valoarea acestora.

Grâu de 56/58 valoreză în Brăila fr. 65/75 K. de 20 b. Porumb „ 59/60 ” ” ” ” 56/57 ” ” ” ” Orz „ 45/46 ” ” ” ” 48/49 ” ” ” ”

Sciî din Buda-Peșta ne spunu, că acolu aru fi sositu cantități considerabile de porumb vechiu românesc, ceea ce împreună cu transporturile de porumb nou, a datu prețurilor o tendință spre scădere; s'au

vîndutu în decursul sîptîmînei ca vr'o 20,000 centimetrici și anume porumbul celu vechiu românesc a fl. 6.50 celu nou fl. 6.40. — Orz românesc s'a trecut a fl. 7.25.

Despre lănurile noastre aflăm numai atatu, că nu s'a desfăcutu nimic în decursul sîptîmînei trecute, remînîndu chiar și lănurile de altă proveniență aproape fără nici o căutare.

Rimătorii de proveniență românescă jocă unu rol destul de însemnatu la Budapeșta, care este unu centru pentru acestu comerțu. Prețurile au fostu de 51—53 cruceru de Kilogramu.

Despre pretroleu avem sciî că s'ar fi urcatu în prețu în porturile continentale și în America — la noi înse a rîmasu totu cum a fostu în urmă și adecă 19¹/₂ — 20 fl. Țițeiulu a scădutu la 10 lei vadra.

Aflăm că explotațiunea petroleului a începutu în România a sî face cu sistemul americanu. Aplaudăm pe inițiatori. Ni se spune, că unu Canadianu aru fi inventat unu nou sistem pentru explotarea petroleului multu mai avantajosu ca celu actualu, și că ar fi cerutu spre a-lu introduce în România dela guvern unu brevet de invențiune. Guvernulu nu l'a pututu da, fiindcă în România lipsesce încă o lege pentru breveturi. —

Diverse.

Academia Română. — Mercuri la 4 (16) Aprilie, regele și regina României au asistat la ședința de închidere a Academiei. Maiestatele Lor au conversat cu membrii ei și și-au esprimat dorința d'ai revede în sesiunea viitoare pe toți intruniți, ca să lucreze mai departe pentru desvoltarea sîmțimintelor patriotice și pentru înălțarea nîmulu românesc.

Lumina electrică în Sinaia. — În vîra acêsta spune „România Liberă”, Sinaia se va ilumina cu lumină electrică.

Armată nouă. — În Dobrogea s'a înființat unu batalion de dorobanți, cu reședința în Constanța, și două escadron de călărași, dintre care unul cu reședința în Tulcea, iar celalaltu în Constanța.

Fracuri roșii. — Bărbații din clasa elegantă a Parisului s'au desgustat de fracul negru pe care-lu portă toți chelnerii. Unu lion parisianu apărut într'o sîră în salonulu contesei x. în fracu roșu de colorea carminului. La începutu ridău toți pe nfundate, acum înse fracurile roșii sunt la modă.

Căne care citesco. — Eruditulu englezu Iohn Lubock a încercat să facă pe cănele sîu se citescă. Pe unu castron, în care-i da mîncare, a pus unu biletu pe care e scrisu Food (mîncare), iar pe altu castron în care nu e nimic a pus unu biletu nescrișu. Cănele s'a invîțat acum să ducă stăpînului sîu, de câte ori îi e fîme, biletulu celu scrișu, și îl găsesce chiar din mai multe bilete amestecate.

Anti-Spiritismulu. — Reprezențiunile spiritiste, ce se dau de câte-va sîri în sala Hotelului Nr. 1 merită a fi vîdute. D. Homes și d-șora Fey dovedesc că posedu nu numai desteritate, ci și studii seriose.

Duminecă la 8 Aprilie, voru fi aparițiunile de spirite ca cele date de Bastian în Viena, precum și cetirea gîndului după Cumberland. În acêsta ultimă reprezențiune se voru da esplacțiuni privitoare la misteriosulu cabinetu americanu.

Cursulu la bursa de Viena

din 18 Aprilie st. n. 1884.

Rentă de aur ungară 6%	122.10	Bonuri croato-slavone	100.—
Rentă de aur 4%	91.65	Despăgubire p. dijma de vinu ung.	98.—
Rentă de hîrtiă 5%	88.50	Împrumutul cu premiu ung.	115.90
Împrumutul căilor ferate ungare	141.30	Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	115.70
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ung. (1-ma emisiune)	95.80	Renta de hîrtiă austriacă	79.95
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ung. (2-a emisiune)	118.—	Renta de arg. austr.	80.95
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ung. (3-a emisiune)	100.40	Renta de aur austr.	100.70
Bonuri rurale ungare	101.—	Losurile din 1860	137.—
Bonuri cu cl. de sortare 100.75		Acțiunile băncei austro-ungare	849.—
Bonuri rurale Banat-Timiș	100.50	Act. băncei de creditu ung.	320.—
miș	100.50	Act. băncei de creditu austr.	324.25
Bonuri cu cl. de sortare 100.—		Argintulu — Galbin împărătescu	5.72
Bonuri rurale transilvane	99.75	Napoleon-d'or	9.62
		Mărci 100 imp. germ.	59.30
		Londra 10 Livres sterlinge	121.45

Editoru: Iacobu Mureșianu.

Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Mureșianu.

facem așa! — Er cei sîraci și palmașii, cîndu se opriau dela lucru, căscîndu gurile, dîceau: »dîr nici noi nu suntem vite, omul trebuie sî și odihnescă.»

Der, cîndu venea Sîmbăta sîră, ori Duminecă fiecare avea ban, ca sî-se petrecă în cărciumă la vin și rachiu. Atuncî aușia: »leicuițo, înc'o pîreche, »cîrciumaru, înc'o porțiă, »ei, cărți aci! — Munca de pe o sîptîmîna de odată eră suptă, ba și mai multu. Joculu de cărți mergea fuioru. Unii își prăpădeau agonisela în cărți, alții o slobozeau pe gîtlej. Cîrciuma nu se dă uitării nici în decursul sîptîmîni. Omenii nu suferiau sî le remînă gîtu uscatu. Într'aceea, acasă nu aveau sî mîncance o cojă de pîne. Decă se întemplă înse sî aibă vreo doi ban în casă, atuncî ține-te la traiu! »D-șeule», dîceau atuncia, și noi suntem vrednici sî avem o și, cum se cade. Ce avîntu și noi din viața asta?»

Sîrbătorii eră destule. Tôte trebuiau ținute. Tîrgurile din vecinătate trebuiau cercetate, sî și facă și pe acolu câte unu cheftu. Pe lângă acestea mai aveau totu felulu de drumuri și alergături, afaceri de procese, apoi înfățișări înaintea judelei și a dirîgătoriei. Cu acestea se opăciau dela lucru și aveau spese, căștigulu se împușina. Prin urmare în tôte familiile aveau mai mult scădea decatu creștea. De aceea se întrecea unulu pe altulu în injurături asupra vremilor grele, asupra stăpînirii și asupra omenilor din sat.

3. Ce istorisesc morarulu cu minte.

Alexandru vîdîndu atatea pîcate și atata stricăciune în comună, se bolnăvia de necasu. Elu se duse la mîră, cum făcea totdeuna, cîndu nu eră în voie bună și cîndu aici îi suridea dragălașa Irina, supîrarea i se ducea de pe frunte, cum se duce cîta de pe cîsta delului.

»Vai», dîcea Alexandru cătră moraru, »da ce stricăți mai sunt omenii eștia, și ce ticăloșia e prin casele lor! Asta nu eră odinioară. Pe câmpu eră atuncî hîrnicia, în satu curățenia, în case buna înțelegere și în șur bogăția. Tîrânii eră binevîduți înaintea orășenilor dîmpregiur și nu le dîceau altmintrea de cătu: »domni din Bogata.» Astăzi s'au întorsu tôte pe dosu. Sărăcia cu rîutatea locuescu sub unu coperișu. Dîmne, cum a mai schimbatu rîsboiulu tôte!»

La aceste rîspunse morarulu: »satulu nostru a suferitu în rîsboiu multu, ca și alte sate și orașe. Aședatu-s'au la noi nîmuri străine și ne mîncău averea, soldaților trebuia amu sî le dînu totu, ce cereau; cîrmuirei trebuia sî-i plătimu camete și dare; căștigu n'aveam pentru că vîndăre nu eră de locu, nici o meserie nu aducea nimic; la aceste mai venira ani și vremuri grele, în cătu erba se putredia în picioare pe câmpu, bucatele pe arături, pîmele pe pom și strugurii pe vițe. Nenorocirea noastră înse nu se trage din rîsboiu și din scumpete. Pentru că și alte sate și orașe au suferitu ca noi și totuși încep a căpeta altă față. Der în comuna

nostră din și în și merge totu mai rău. S'au mai confundat și alte orașe în ticăloșia, ca noi, der cu ajutorulu lui D-șeu se rădică pe încetulu. De noi, sî nu pîcătuescu, pare că și-a uitat D-șeu.»

»D-șeu sî ne păzescă sî nu ne prăpădim!» strigă Alexandru. Der cum vine asta?»

»Etă cum: »ceilalți se silescu, ca sî înote la țermure, noi ne incredem jocolu undelor și scăparea noastră o lăsăm întemplării. Ce e mai multu aceia, cari ne-ar pute ajuta, ne apesă mai tare în vîltore.»

»Cine sunt aceia?»

»Ți-i voiu descoperi între patru ochi,» dîse morarulu. Cîndu o comună dă inderăptu ca raculu, potu jură că are cîrmuire slabă. Dergetorii noștri din satu sunt ori omenii interesați, ori sunt proști și slabi. Doi din ei au cîrciumele lor, asemenea și ginerele celui de altu treilea. De aceea le place cu multu mai bine cîndu omenii își petrecu la ei după masă, decatu la lucru. Cîndu se adună la sfatu, satulu întregu îl vîd aci într'o cărciumă, aci într'alta. Decă cei setoși nu au ban, li se dă pe omenia. De nu pot plăti li se vinde locu de locu, ori li se ia pentru datoriă. Ecă cerșitorii! De aicia vine că tôte locurile ajungu pe încetulu în mînele cătorva bogotani. Cine vrea sî împrumute se duce la ei și capeta cu interese îndoite și întreite. În modululu acesta, prin camete jidovescu, cei lipsiți ajungu mai iute la sapă de lemn.»

(Va urma.)

„GAZETA TRANSILVANIEI“

DIARŪ CUOTIDIANŪ.

Ca mâne se 'mplinesc 50 de ani, de când „Gazeta Transilvaniei“, sub cea mai cumplită prigonire a nĂmului românesc, a arborat în mijlocul valoroșilor și patrioticilor comercianți din Brașov, acest ămpori ăl Transilvaniei, drapelul redeșteptării naționale.

TĂta suflarea românescă cu bucuria și cu căldură a îmbrățișat acest ămpori-apostol ăl poporului român și grupat-s'au cu toți sub drapelul arborat de el și lucrat'au cu însuflețire și bărbătescă statornicie pentru înălțarea românismului.

Grea și amară era lupta. Tendințele de a desnaționaliza pe Români își ajunseseră culmea. Lega de la 1832 adusă de dieta maghiară glăsuia ca în seminariul românesc din Arad să se învețe și ungurese și ca: „de aici încolo la tĂte confesiunile se se admită și se funcționeze numai astfel de preoți, predicatori și vicari, cari seiu ungurese.“

ApĂratu-s'au cu bărbăție Români dintre Tisa și Carpați în contra acestor ămneliri dușmane și sosit'a după nĂpte și vijelie și o ăm cu sĂre, dar numai o ăm, căci în cealaltă dimineță se iviră Ărași nuori furtunoși pe ceri. RĂta sorții aduse din nou prigonirile de odinioară asupra capului nostru. Par' că sĂrtea a voit să încerce pĂnă unde merge tĂria și perseveranța RomĂnului.

Cu tĂte uneltirile și prigonirile însĂ „Gazeta Transilvaniei“ își ridică fruntea și unind ăm suflĂtesce pe toți RomĂni luptă necurmată și fĂră preget ăm pentru drepturile și libertĂțile opincii romĂnesci.

Adversarii noștri nepercĂnd din vedere acestă luptă și prețuind rezultatele dobĂndite de pĂnă acum după adevĂrata lor valĂre și-au îndoit ăm puterile, și, acum după 50 de ani, și-au perfecționat și rafinat ăm mijlocele pentru sugrumarea și stingerea nĂstră. Prin urmare, și noi cei de astĂdi, credincioși școlari ai românismului, asemenea se ne strĂngem ăm rĂndurile, și se ne îndoim ăm puterile de apĂrare.

Adversarilor noștri, avĂnd ăm puterea țĂrii în mĂnă, le-a fost ăm pre ușor de a ne lovĂ în tĂte interesele politice, comerciale și economice, și acum atacĂndu-ne în școlă ca și în biserică, în limbă ca și în avere, nouĂ nu ne-a mai ramas ăm alt ăm mijloc de apĂrare de cĂtu condeiful, cu care toți RomĂni datorĂ sunt de a strĂgă în lumea largă și de a cere dreptate și libertate pentru poporul român dintre Tisa și Carpați.

Ast-fel ăm împinși de dorul de a ne folosi ăm dĂlnic și cu energiă de acest ăm pacinic mijloc ăm apelĂm ăm la publicul cel ăm mare român pentru a ne susține în dĂlnica nĂstră luptă națională și în firma nĂstră speranțĂ de a fi încu-

ragiați, deschidem ăm abonament ăm la ămdiarul nostru cotidian

GAZETA TRANSILVANIEI

care precum acum 50 de ani a fost ăm primul organ de publicitate român, tot asemenea și astĂdi e ăm primul organ cotidian român, ce apare dĂnce de Carpați.

Suntem ăm siguri, că publicul român e pe deplin convins de principiile, ce le profesĂ acest ămdiar și de modul cum acest organ ăl RomĂnilor dintre Tisa și Carpați a sciut ăm chiar și în cele mai grele împrejurări se ție sus ăm stindardul naționalității romĂne.

Privind ăm der cu încredere la viitor, **Gazeta Transilvaniei** în luna viitoare va Ăși în tĂte ămlele, afară de Dumineci, și sĂbĂtori, și pentru a putĂ cu înlesnire strĂbate pĂnă chiar și în sĂraca colibă a țĂranului român, va fi cel ăm mai efin ămdiar din monarhia Austro-Ungară:

ABONAMENTE:

Pentru **Austro-Ungaria** pe an 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe 3 luni 3 fl. Pentru **România** pe an 36 lei, pe 6 luni 18 lei, pe 3 luni 9 lei. Domni ăm abonați, cari au plătit ăm abonamentul cu stimă sunt rugați a ne trĂmite diferențĂ. Cel ăm mai ușor mijloc de abonare este prin mandat postal.

REDACTIUNEA.

Museul lui W. Winter și espozitia de artă

DELA PĂRTA VĂMI.

NOU! NOU! NOU!

S'au schimbat ăm cu totul tablourile în Panorama și sunt cu mult ăm mai superioare celor din primul ciclu. De pildă menționăm: Creaținea, Potopul, DĂrimarea Ierusalimului prin Titus, o furtună pe mare la litoralul engles, catastrofa pe drumul de fer la Dundee în Scoția, festivitatea indiană în onĂra prințului Wales, teribila catastrofă a corăbiei „Mosel“ în portul Bremei, unde s'au nenorocit ăm 400 de Ămeni, clĂdirea piramelor ăm la vechii Egipteni, un tĂrg de cĂmile în Cairo, cascada Rinului în Schaffhausen, pĂduricea de la Boulogne la Paris, panorama de la Havre în Franța, New-York cu noul ăm pod de lanț, care este admirat ăm ca o adevĂrată minune a lumii, Viena cu Ringstrasse perspectiva, de la biserică lui Carol V. Espozitia de la Viena 1873, panorama Veneției, a orașului Genf în Elveția, Bern în Elveția pe timpul crĂciunului, bĂtălia de la Zeidzur sub comanda lui Osman-Pașa.

Spre a satisface dorinței exprimate din mai multe pĂrți ăm arengiat ăm lucrul ăm așa ca o ăm se fie destinată numai pentru dame așa că numai dame se pĂtă întra în museul anatomic

MĂrți în 22 Aprile !! **DIUA DAMELORŪ** !! MĂrți în 22 Aprile Chipurile în panoramă vor ăm fi tĂte de nou schimbate și întrec ăm pe tĂte cele de mai înainte.

Ăntrea în tĂte despĂrtĂmintele 30 cr. — Copii mai mici de 10 ani și soldați fĂră grad ăm plătesc ăm 15 cr.

Deschis ăm de la 10 diminețĂ pĂnă 10 Ăre sĂra.

In sala Hotelului Nr. 1.

se va da

DuminecĂ la 8 (20) Aprile

negreșit ăm ultima

Representaținea antispiritistă umoristică

a lui

Homes și D-nișĂra Fey

de la teatrul egiptĂn din Londra.

Bilete se pot ăm cumpĂra

mai dinainte din librĂria d-lui **Zeidner.**

Cassa se deschide la 7 Ăre. — Ănceputul la 8 Ăre.

Ăntre pause va fi concert ăm.

TIPOGRAFIA ALEXI, Brașov.

Unica tipografia românescă în tĂtă Austro-Ungaria susținută de un ăm particular, care s'a distins ăm la espozitia națională din Sibiu în anul 1881 și în care se tipĂresce acum și **primul ămdiar român cotidian.**

Acestei tipografii i-a succĂs de a dobĂndi de la magistratul orașului Brașov furnizarea tipĂriturilor necesare pentru oraș, învingĂnd ăm prin concurențĂ, pe cea mai vechiă și renumită tipografie din Brașov.

Avantajele pe care le pĂte oferĂ acest ăm stabiliment fiind ăm recunoscute chiar de streini, vor îndemna, precum ni place a crede pe toți RomĂni, cari au ceva de tipĂrit, de a se adresa mai Ăntăiu la noi.

Dintre operile publicate pĂnă acum în editura nĂstră ni permitem ăm a recomanda:

G. Curțius. Gramatica limbei elenice prelucrată de Ștefan Șosif, profesor și director ăm la gimnas. rom. gr.-or. din Brașov, preț ăm fl. 2.50
Gramatica limbei romĂnă, întocmită pentru școlile secundare de Nicolau Pilția, profesor la gimnasiul român greco-oriental din Brașov, preț ăm 1.25

Arion, sĂu culegere de cĂnturi naționale spre Ăntrebunțarea tĂnĂriei de ambeșese, culese și arĂngiate de Ion DĂriu, ĂnvĂțĂtor ăm la școlă primară din Satulung preț ăm fl. —.30
Iuliu I. Roșca. Sacrificiul pentru Sacrificiul, roman ăm original, preț ăm —.35

MĂrtea lui Mihai VițĂzul, dramă națională în 5 acte, de Ștan PĂrjol, preț ăm . . . —.40
RumĂnische Kunstdichtungen, Ăbersetzt von Theochar Alexi, preț ăm fl. 1.—
Noua Bibliotecă RomĂnă, anul I și II . . . 10.—
Noul CĂlendar ăm de casă ĂntĂ în anul ăl V-lea.

Domni librĂri își pot ăm procura de la acestă tipografie

Romanuri originale ilustrate

spre **VĂNDARE** cu **BROȘURA.**